

Sygn. akt V S 41/16

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jadwiga Galas

Sędziowie: SA Tomasz Pidzik

SA Olga Gornowicz – Owczarek (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi D. B. (1) o stwierdzenie przewlekłości postępowania

w sprawie Sądu Rejonowego w G. sygn. IV Nsm 924/15 oraz Sądu Okręgowego w K. sygn. III Ca 915/16

z udziałem W. B., D. B. (1), A. B. oraz M. B.

o wydanie zarządzeń opiekuńczych w stosunku do małoletniego D. B. (2)

postanawia:

oddalić skargę.

SSA Olga Gornowicz – Owczarek SSA Jadwiga Galas SSA Tomasz Pidzik

Sygn. akt V S 41/16

UZASADNIENIE

Skarżący D. B. (1) w dniu 15 listopada 2016 r. złożył skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w G. pod

sygn. IV Nsm 924/15 oraz przed Sądem Okręgowym w G. pod sygn. III Ca 915/16

w przedmiocie pozbawienia skarżącego władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem, domagając się zasądzenia na swoją rzecz stosownego zadośćuczynienia tytułem stwierdzonej przewlekłości.

W odpowiedzi na skargę zarówno Prezes Sądu Okręgowego w G., jak i Prezes Sądu Rejonowego w G., wnosili o oddalenie skargi wskazując, że analiza podejmowanych w sprawie czynności nie uzasadniała stwierdzenia, aby w sprawie doszło do przewlekłości postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. 2016, poz. 1259 – dalej: „ustawa”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż

to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Odnosząc treść powyższej regulacji do okoliczności faktycznych sprawy wskazać należało, że postępowanie w przedmiocie pozbawienia skarżącego władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem wszczęte zostało z urzędu przez Sąd Rejonowy w dniu 3 lipca 2015 r. na skutek wniosku, który wpłynął do Sądu w dniu 2 lipca 2015 r. Zarządzeniem z dnia 27 października 2015 r. Sąd polecił przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania małoletniego. Wywiad środowiskowy został złożony do akt w dniu 8 stycznia 2016 r. Zarządzeniem z dnia 13 stycznia 2016 r. Sąd wyznaczył termin rozprawy na dzień 29 lutego 2016 r. wzywając jednocześnie do stawiennictwa rodziców małoletniego (w tym skarżącego przebywającego w areszcie śledczym w G.) oraz rodziców zastępczych, pod których opieką małoletni się znajduje. Zawiadomienie o terminie rozprawy doręczone zostało skarżącemu w dniu 22 stycznia 2016 r. Pismami z dnia 27 stycznia i 29 stycznia 2016 r. skarżący odniósł się do przedmiotu postępowania, a także wniósł o umożliwienie mu zapoznania się z aktami sprawy w areszcie śledczym. Zarządzeniem z dnia 4 lutego 2016 r. akta udostępnione zostały skarżącemu (który zapoznał się z ich treścią w dniu 8 lutego 2016 r., co potwierdził własnoręcznym podpisem), natomiast ich zwrot do Sądu nastąpił w dniu 10 lutego 2016 r. Na rozprawie w dniu 29 lutego 2016 r. doprowadzony na rozprawę skarżący złożył wniosek o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu. Wniosek ten został oddalony, a Sąd orzekł o pozbawieniu skarżącego władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem. W dniu 4 marca 2016 r. do Sądu Rejonowego wpłynęły wnioski o: doręczenie skarżącemu odpisu protokołu rozprawy z dnia 29 lutego 2016 r., doręczenie dwóch formularzy oświadczenia majątkowego, a także o uzasadnienie i doręczenie odpisu postanowienia zarówno w przedmiocie oddalenia wniosku o ustanowienia pełnomocnika z urzędu, jak i w przedmiocie pozbawienia skarżącego władzy rodzicielskiej. Podkreślania wymaga przy tym, że powyższe wnioski (o sporządzenie uzasadnienia) zaadresowane zostały do Prezesa Sądu Rejonowego. Ich przekazanie zgodnie z właściwością do odpowiedniego wydziału nastąpiło w dniu 14 marca 2016 r. Odpisy wydanych w sprawie orzeczeń wraz

z uzasadnieniami doręczone zostały skarżącemu w dniu 6 kwietnia 2016 r. W dniu 11 kwietnia 2016 r. do Sądu wpłynęło zażalenie skarżącego na postanowienie o oddaleniu wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2016 r. Sąd zwolnił skarżącego od kosztów sądowych, natomiast w dniu 6 maja 2016 r. przekazana została Sądowi Rejonowemu apelacja skarżącego od postanowienia o pozbawieniu go władzy rodzicielskiej, która wniesiona została bezpośrednio do Sądu Okręgowego w dniu 25 kwietnia 2016 r. Zarządzeniem z dnia 13 maja 2016 r. Sąd polecił doręczyć odpisy apelacji skarżącego pozostałym uczestnikom postępowania. Odpisy apelacji doręczone zostały w dniu 20 maja 2016 r. Wnioskami z dnia 2 czerwca 2016 r. (data wpływu) skarżący wniósł o doprowadzenie go na rozprawę apelacyjną oraz o nagrywanie jej przebiegu za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk. Akta sprawy wraz z apelacją i zażaleniem przekazane zostały do Sądu Okręgowego w dniu 7 czerwca 2016 r. Zarządzeniem z dnia 16 czerwca 2016 r. wyznaczony został termin rozpoznania zażalenia pozwanego na dzień 19 lipca 2016 r., natomiast zarządzeniem z dnia 20 lipca 2016 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na dzień 24 listopada 2016 r. Postanowieniem z dnia 19 lipca 2016 r. Sąd Okręgowy oddalił zażalenie skarżącego na postanowienie o odmowie ustanowienia mu pełnomocnika z urzędu. W dniu 4 sierpnia

2016 r. do Sądu wpłynął ponowy wniosek pozwanego o doprowadzenie go na rozprawę apelacyjną. O odmownym rozpoznaniu wniosku pozwany poinformowany został w dniu 3 października 2016 r. W dniu 4 listopada 2016 r. skarżący złożył wniosek o udostępnienie mu akt postępowania. Z aktami skarżący zapoznał się w areszcie śledczym w dniu 14 listopada 2016 r., co potwierdził własnoręcznym podpisem. Na rozprawie apelacyjnej w dniu 24 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego. W dniu 24 listopada 2016 r. do Sądu wpłynął wniosek skarżącego

o doręczenie mu odpisu powyższego postanowienia, natomiast w dniu 7 grudnia 2016 r. wniosek o jego uzasadnienie. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem wysłano do pozwanego w dniu 18 stycznia 2016 r. Skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania złożona została natomiast w dniu 15 listopada 2016 r.

W świetle przedstawionych wyżej okoliczności, zdaniem Sądu Apelacyjnego, brak było podstaw do uwzględnienia wniesionej w sprawie skargi. Zważywszy na konieczność uwzględnienia przy jej rozpoznawaniu znaczenia sprawy dla strony skarżącej, w realiach niniejszej sprawy ocenie poddać należało przede wszystkim przebieg postępowania od momentu powzięcia przez skarżącego wiedzy o toczącym się postępowaniu, tj. od dnia 22 stycznia 2016 r., kiedy to doręczono mu wezwanie na termin rozprawy. Wcześniejszy okres postępowania nie wiązał się bowiem dla skarżącego z jakimikolwiek dolegliwościami, w szczególności nie rodząc dla niego żadnych negatywnych skutków. Od wskazanej zaś wyżej daty nie sposób uznać, aby postępowanie prowadzone było w sposób niewłaściwy. Rozprawa, na której zapadło orzeczenie kończące postępowanie, była pierwszą rozprawą w sprawie i wyznaczona została w przeciągu niewiele ponad miesiąca od zawiadomienia o niej skarżącego, co nie było terminem odległym, do tego całkowicie uzasadnionym czasem koniecznym na obrót korespondencji sądowej, w tym potrzebą zawiadomienia o terminie rozprawy również pozostałych uczestników postępowania. Zgodnie ze złożonym w tym przedmiocie wnioskiem, skarżącemu umożliwiono też zapoznanie się z aktami sprawy w areszcie śledczym przed terminem rozprawy, co również w pewnym stopniu wydłużyło postępowanie. Sporządzenie uzasadnień wydanych na rozprawie postanowień (w przedmiocie pozbawienia skarżącego władzy rodzicielskiej oraz odmowy ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu) nastąpiło z niewielkim opóźnieniem spowodowanym błędnym zaadresowaniem przez skarżącego wniosków o uzasadnienie do Prezesa Sądu Rejonowego, zamiast do odpowiedniego wydziału, co skutkowało wydłużeniem czasu trwania postępowania o czynności związane z przekazaniem powyższych pism zgodnie z właściwością. Również czynności podejmowane w postępowaniu międzyinstancyjnym nie budziły zastrzeżeń. Po wpływie zażalenia skarżącego wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych Sąd niezwłocznie – w przeciągu tygodnia, rozpoznał pozytywnie powyższy wniosek, a następnie zasadnie wyczekiwał z przekazaniem akt Sądowi Okręgowemu do czasu wniesienia przez pozwanego apelacji. Apelacja ta wniesiona została bezpośrednio do Sądu Okręgowego i w związku z tym, przed nadaniem jej dalszego biegu, zgodnie z obowiązującą procedurą, przekazana musiała zostać uprzednio Sądowi Rejonowemu. Po wpływie apelacji do Sądu Rejonowego w dniu 6 maja 2016 r., jej odpisy zostały doręczone pozostałym uczestnikom postępowania w dniu 20 maja 2016 r., a po otrzymaniu zwrotnych potwierdzeń odbioru apelacji przez uczestników postępowania (w dniu 24 maja 2016 r.), Sąd przekazał akta sprawy wraz z apelacją i zażaleniem Sądowi Okręgowemu w dniu 7 czerwca 2016 r. W powyższym zakresie nie sposób było więc dopatrzeć się uchybień, czy też nieusprawiedliwionych opóźnień w sposobie procedowania Sądu Rejonowego. Czynności podejmowane przez Sąd były adekwatne do aktualnego etapu postępowania, terminowość zaś ich podejmowania, zważywszy na krótkie odstępy czasu pomiędzy poszczególnymi czynnościami, nie budziła zastrzeżeń.

Po przekazaniu akt Sądowi Okręgowemu termin rozpoznania zażalenia wyznaczony został w przeciągu niewiele ponad miesiąca od wpływu akt, termin zaś rozprawy apelacyjnej w przeciągu czterech miesięcy od dnia rozpoznania zażalenia, co nie było czasem nadmiernym zważywszy również na umożliwienie skarżącemu zapoznania się z aktami sprawy zgodnie ze złożonym przez niego wnioskiem, co miało miejsce w dniach od 9 do 15 listopada 2016 r. Na pierwszej rozprawie apelacyjnej w dniu 24 listopada 2016 r. wydane zostało zaś orzeczenie kończące postępowanie w sprawie. Również więc w powyższym zakresie nie można było uznać, aby sposób procedowania Sądu Okręgowego był wadliwy

i uzasadniał stwierdzenie przewlekłości postępowania. Podkreślenia wymagało przy tym, że wyznaczenie rozprawy w okresie pięciu miesięcy od dnia wpływu akt do Sądu nie było nadmierne. Zaznaczyć trzeba także, że orzeczenie o pozbawieniu skarżącego władzy rodzicielskiej skuteczne i wykonalne było dopiero z chwilą uprawomocnienia się. Czas trwania postępowania odwoławczego nie wiązał się zatem dla skarżącego z dolegliwościami w postaci ograniczenia jego dotychczasowych praw.

Jednocześnie podkreślić należało, że na ocenę zasadności wniesionej skargi nie miały wpływu podnoszone w niej zarzuty dotyczące naruszenia, zwłaszcza przez Sąd pierwszej instancji, przepisów postępowania. Jak wynika z postanowienia Sądu Okręgowego kończącego postępowanie w sprawie, zarzuty te były już przedmiotem rozpoznania w ramach wniesionej w sprawie apelacji. Nie mogły więc podlegać ponownemu badaniu tym bardziej, że skarżący nie wykazał faktycznego związku podnoszonych przez niego uchybień procesowych (między innymi takich, jak niedoręczenie pozostałym uczestnikom postępowania pism procesowych skarżącego, ograniczenie skarżącemu możliwości przedstawienia dowodów) na bieg postępowania, a w szczególności na jego wydłużenie.

Stąd też wobec braku podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania prowadzonego zarówno przed Sądem Rejonowym jak i Okręgowym, wniesiona skarga, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 12 ust. 1 powołanej na wstępie ustawy.

SSA Olga Gornowicz – Owczarek SSA Jadwiga Galas SSA Tomasz Pidzik